

VLADAN MATIJEVIĆ

Susret pod
NEOBIČNIM
okolnostima

■ Laguna ■

Copyright © 2016, Vladan Matijević
Copyright © ovog izdanja 2016, LAGUNA

BIBLIOTEKA
MERIDIJAN
Knjiga br. 58

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Susret pod
NEOBIČNIM
okolnostima

Sadržaj

Apokrifni zapis o posrnulom anđelu Milinku	9
1	12
2	18
Beležnica anđela Milinka	32
3	37
4	49
5	65
Anina teologija	78
Neviđena racija demona.	80
6	82
7	88
8	96
9	111
Grešna majka.	120
10	124

11	132
12	140
O ljubavi čistoj	150
Ispostavilo se da je anđeo Milinko bio u pravu što od svojih dojučerašnjih prijatelja nije tražio logističku podršku	152
13	153
14	162
15	169
16	189
<i>O autoru.</i>	199

Apokrifni zapis o posrnulom anđelu Milinku

Milinko Južni naprosto je morao da ode u Krajovu na produženi vikend, neka jaka sila vukla ga je tamo. U noći između subote i nedelje, u velikom parku tog uzavrelog rumunskog grada, on je zgrešio. Devojka je bila vitka i imala je crnu kosu, dugu do peta, a beli šorčić mnogo dobro joj je stajao. Poput većine smrtnica koje vode ljubav s anđelom, završila je u ludnici.

Anđeli su bespolni, ali u letnjoj noći rado izvataju neku zgodnu usnulu devicu. Za to im se progleda kroz prste, međutim, ako se neki zanese, pa se ozbiljnije spetlja s nevaljalicom iz predgrađa, tad nastaje problem. Posrnuli anđeo mora da otrpi kaznu, često strašniju od sudbine koja zadesi nesrećnu devojku. Milinko Južni je po hitnom postupku razrešen dužnosti, podrazumeva se da su mu oduzete i anđeoske moći. Njegov pogled nije više bio u stanju da sprži, njegov krik nije mogao da ogluvi, njegov udarac nije mrvio kamen, on je samo neznatno bio jači od čoveka.

Nije više imao moć ni da se prebacuje iz vremena u vreme, zbog toga je postao uzdrhtala lovina demona. Ostala mu je jedino sposobnost da bude nevidljiv, što njegovim neprijateljima nije mnogo smetalo. Srećom, konzervativnije i strože sudije nebeskog veća bile su u manjini, pa je anđeo Milinko ražalovan na određeno vreme; olakšavajuća okolnost mu je bila to što pre nije bio osuđivan. Mada smeten, uplašen i postuđen, razumeo je presudu koju mu je hladnim glasom saopštio predsednik sudskog veća: ukoliko se bude sačuvao dve sedmice, nadalje će sve biti po starom, vreme patnje i proгона pretvoriće se u opominjući teški san.

Dvanaest dana krio se u kući starog bračnog para, u centru Smederevske Palanke. Taj usporeni, osiromašeni gradić dugovao je za struju, pa su mu isključili uličnu rasvetu, no ni danju nije bio mnogo svetliji: svi su izgledi da je i nebesima nešto bio dužan. Ali i pored svega toga, demoni su otkrili skrovište anđela Milinka. Tren koji su izgubili na čerečenje nedužnog bračnog para, njemu je bio dovoljan da pobegne van grada u kukuruzna polja. Između izdžikljalog kukuruza bile su zasejane tikve, pa se anđeo Milinko neprestano saplitaio o njihove vreže. Tada je rešio da se nadalje krije u svom okrugu, svesno previđajući bedu koju će svome stadu navući na vrat. Putujući, nije se usudio da stopira. Samo kratke deonice prešao je saobraćajnicom, uglavnom se vraćao preko livada i kroz šumu. Mesečina mu se činila prejakom, huk velike sove ušare svaki put bi ga iznova prepao, pa siroti anđeo ni tim putem nije išao bezbrižno, a o uživanju u ucvetalim mirisnim poljima nije bilo ni govora.

Otkako su se srpski popovi posvetili građevinarstvu i drugim preduzetničkim poslovima, otkako su političarima listom kačili na grudi crkvena odlikovanja, vozili najskuplje modele automobila i u kafanama s pevačicom u krilu dočekivali zoru, anđeo Milinko je ozbiljno sumnjao u njihovu veru i reč. Zato nije hteo da ište pomoć od sveštenih lica; on nije smeo njima da poveri život, čak ni na taj jedan dan, koliko mu je bilo preostalo do isteka kazne. Ušao je kroz prozorčić na kupatilu u jednu prizemnu kuću sa lepim iako zapuštenim dvorištem. Kuća mu je odgovarala jer je bila starinska, imala je visoke plafone, pa nije morao da ide poguren. Ali čim je ušao, začulo se zvono na ulaznim vratima. Anđeo Milinko je pretrnuo, mada je verovatnoća da su demoni tako brzo otkrili njegovo novo sklonište bila mala.

Starica, koja je živela samo sa mačkom u kući, rukom je krenula ka telefonu. Zvuk zvonca na njenim vratima i zvuk telefona uveliko su se razlikovali, ali ako je ona više od pola veka očekivala poziv bivšeg momka – a jeste! – onda nije čudo što je onako bunovna rekla napokon, i žurno podigla slušalicu. Kada je do nje dopro jednoličan zvuk tu-tu, samo je progundala ako postoji frigidan telefon, onda je to ovaj moj. Zatim je besnim pokretom, ali ne zalupivši njome, spustila slušalicu, pa pošla ka vratima. Pitala se ko li u to doba može stajati ispred njih.

1

Ana Žeželj, mamurna i raščupana, rukom tankom kao vrapčja nožica, sklonila je kosu sa očiju. Onda je zažmurila na jedno oko, primakla lice vratima i provirila kroz špijunku. Boško je upitno gledao u nju, osećao je da se nešto ne odvija kako treba. Gotova sam, rekla je Ana Žeželj, ali u njenom glasu nije bilo straha, samo nekog tihog mirenja sa sudbinom.

Ispred vrata je stajala Milena, a na stolu, iza Aninih leđa, bili su piksla puna opušaka, upaljač, paklica danhila i nezatvorena flaša loze. Ana Žeželj je oduvek pušila najskuplje cigarete i pila najjeftinija pića, međutim, ona odavno nije smela ni da puši ni da pije. Nikako. Srce joj je povremeno dobijalo jaku aritmiju, jetra joj je oticala i danima bolela, pluća su joj bila išarana ožiljcima, a disajni putevi loše prohodni, pa je često, baš kao i prethodnog dana, negde oko podneva, dolazila u situaciju da zeva kao riba na suvom, bezuspešno se boreći da udahne vazduh. Milena, njena ćerka jedinica, koristila

je to da je maltretira, da je ucenjuje i tako joj vraća stare dugove, iako svesna da neće uspeti da joj vrati ni pola od onog što ju je ova zadužila, pa taman obe živele još sto godina. Istina, Milena joj nije branila alkohol i cigarete samo zato da bi je kinjila, ona je stvarno i verovala da zdravlje zavisi od toga kakav život osoba vodi. O, koja glupača, mislila je Ana Žeželj. Budući da su mnoge prijateljice Ane Žeželj pomrle, zapravo ne mnoge već sve, a vodile su daleko uredniji život od nje, moglo bi se zaključiti da je Ana Žeželj bila u pravu što nije delila ćerkino mišljenje. Većina tih žena nije popila alkohola za čitav život koliko je ona samo sinoć popila, i – šta im je vredelo! Ali Milenu ni najmanje nije interesovala sudbina majčinih prijateljica.

Anu Žeželj je čudilo to što njena ćerka ne podnosi ni cigarete ni alkohol, kada je ona u trudnoći s njom – jer joj se *tražilo kiselo* – dnevno pila i po pola litra limun-votke, a i pušila je, naravno, i tako sablažnjavala svet materinskom nebrigom. Očigledno da to na Milenu nije uticalo, pa je zato redovno dramila kada bi videla da ona pije ili puši, i nimalo je nije doticalo majčino a šta mi drugo preostaje. I takva kakva je, stroga i uštogljena, stajala je ispred vrata sva narogušena. Zar danas nije radni dan, upitala se Ana Žeželj. Znajući koliko ozbiljno njena ćerka shvata posao, nikako joj nije bilo jasno otkud ona tog jutra pred njenim vratima. Ani Žeželj je bilo neverovatno da je Milena tek tako izostala s posla, još manje joj je bilo verovatno da se Milena opametila i promenila svoj ropski odnos prema fabrici, a opet, nije joj se činilo mogućim ni da je ona prespavala čitavo prepodne, iako je do kasno u noć pila lozu

i slušala kasete Visockog i Okudžave. Nemoguće je da sam se toliko uspavala.

Ana Žeželj je mahinalno pogledala ka zidnom satu, ali njegove u Heraklita Mračnog zaljubljene kazaljke bile su već nedeljama zaustavljene, jedna između brojeva jedanaest i dvanaest, druga na broju pet, treća na broju šest. Nije bilo važno koja kazaljka na kom broju stoji jer se vreme odavno nije obaziralo na njih, zbog čega su one patile i u sebi se molile da Ana Žeželj već jednom kupi te proklete baterije, pa da se i one pokažu u pravom svetlu, da vremenu skrenu pažnju na svoju tačnost. Ne može se reći da Ana Žeželj nije želela da kupi baterije za sat, želela je, međutim, kad god se našla u prilici da to učini, ona se njih jednostavno ne bi setila, kao što je uostalom zaboravljala i druge, njoj još i neophodnije stvari. Čovek ne može sve da drži u glavi, vajkala se ona. Iako filozofski dobro potkovane, kazaljke nisu mogle da razumeju njeno pravdanje i upravo su se pitale kako Ana Žeželj uopšte opstaje kad ne zna da je u tom trenutku tačno sedam časova i deset minuta.

Ana Žeželj je odvrtila pogled od sata, nije bila voljna da se *naštinu* suočava sa potvrdom svoje zaboravnosti. Iako ni do kakvog saznanja, što se tiče tačnog vremena, nije došla, bila je sigurna da je i dalje jutro. Njen pogled kroz prozor bio je više jutarnja navika nego potreba da sud o aktuelnom dobu dana potvrdi. Protrljala je prstima slepoočnice. I premda joj to nije bila namera, ona je na osnovu položaja sunca i dužine senki ocenila da je bila u pravu: novi julski dan tek je započinjao. Da, julski, mada je na ružnom zidnom

kalendaru bila izložena stranica na kojoj je, ispod fotografije fabrike gde je radila njena ćerka, pisalo jun dve hiljade petnaeste. Pomalo je bila komična postojanost te stranice kad je jul već devet dana sve pred sobom pržio i kad ga ni Bog više nije mogao pokolebati, a kamoli stranica kalendara koji je Milena donela i okačila a da Anu Žeželj nije ni pitala da li ga želi.

Evo, evo, odgovorila je Ana Žeželj na ponovno zvočenje. Hitro je sklonila paklicu sa stola. Nikad ne bi dozvolila ćerki da joj zapleni cigarete – zadavila bi je da tako nešto pokuša, pa da joj je na oko ispala – ali tog jutra nije imala ni volje ni snage da se s njom peganja, da sluša njene kritike i pretnje. Ovo sam ti sad došla i nikad više! Da znaš! Od danas me ne interesuje ni da li si živa, kao da je čula ćerkine reči, te ili neke slične. Ali, ma koje reči joj ćerka uputila, među njima se obavezno nalazila i reč *nikad*, kao da je znala da Anu Žeželj ta reč otiskuje u depresiju, pogotovo ako posle nje sledi reč *više*. Paklicu je zajedno sa upaljačem ubacila u fioku; u toj brzini je ipak stigla da pogleda koliko joj je još ostalo cigareta. Samo tri, zapanjeno je rekla i zalupila fioku. Na tren joj se učinilo da je malopredašnja slika skoro prazne paklice cigareta od sudbinske važnosti i da je treba zapamtiti, ili da se pak nečeg u vezi sa njom treba setiti.

Zatim je zgrabila pepeljaru, žurno je odnela u toalet i istresla u šolju. Rukom je pošla ka rolni toalet-papira, ali je naglo odustala od misli da pepeljaru čisti: za to nije imala vremena. Povukla je korodirani lanac vodo-kotlića i voda je huknula u šolju odnoseći srebrnasti pepeo i opuške. Pogledom punim trijumfa dokačila je

narandžastu plastičnu kofu, koja joj je godinama služila za sipanje vode u šolju i koja bi i dalje tome služila da ona jednog dana slučajno nije utvrdila da vodokotlić ponovo funkcioniše. Ana Žeželj je tada zaključila da se on sam od sebe popravio. Smatrala je to sasvim normalnim. Ana Žeželj je stalno očekivala da se problemi sami reše i zato ih je redovno odlagala na stranu. Vodokotlić je bio dokaz da ispravno postupa. Ana je pepeljaru ostavila na mašini za veš, ne pogledavši je. Da još nešto ispravi, da skloni – nije imala vremena. Nije mogla ni na tren da se zaustavi i bolje pogleda šta je to neobično spazila, čiji odraz je videla u ogledalu.

Ana Žeželj je pošla ka vratima da ih otključa. Sad, šta će biti, biće. Vazduh u kući toliko je smrdeo na duvan i rakiju da se i Ani vrtelo u glavi i povraćalo, pa joj se ne može zameriti što je očekivala da njena ćerka padne u nesvest čim uđe. Da li je broj Hitne pomoći devet-tri ili devet-četiri, pitala se dok je pružala ruku ka bravi i ključu. Želela je da bude spremna na akciju kad se Milena sruši. Mislim da je devet-tri, stavila je tačku na svoja razmišljanja Ana Žeželj.

Milena se spremala da ponovo pozvoni, već ju je hvatala nervoza što ova ne otvara, a onda je čula otključavanje brave, pa je povukla ruku koja je već bila nadomak prekidača za zvonce. Zvonce je odahnulo jer mu se jutros baš ništa nije radilo. Milena je neko vreme čekala da se vrata otvore, ali je ubrzo shvatila da će čitav život provesti ispred njih ako ih sama ne pogura, pošto je njena majka očigledno smatrala da je dosta učinila samim tim što ih je otključala. I, s utiskom da je malo ponižena, latila se kvake. Stojeći na pragu, gledala je u

majku koja joj je bila već okrenuta leđima. Držeći se za slabine, ona je blago pogrbljena išla ka neraspremljenom krevetu, izgledala je kao da ima nameru da se vrati u njega i nastavi da spava. Još nisi spremna, zapanjeno je uzviknula Milena. Ana Žeželj se okrenula ka ćerki i pogledala je blede.